

Universell utforming av digitale læremidler

- En umulighet eller en uu-mulighet?!

BERGEN
KOMMUNE

Utsikt fra Ulriken topp

BERGEN
KOMMUNE

Eva Kirkevik

- Utdannet pedagog, jobbet som lærer i 7 år
- Rådgiver; Avtaleforvaltning, prosjektarbeid og tjenesteforvaltning IKT, fra 2008
- Rådgiver med spesialfelt universell utforming av IKT, WeBgruppen, Ansattservice, Bergen kommune, siden 2016
- Gradvis blind, fra ca 2016

BERGEN
KOMMUNE

Hva er universell utforming?

- Nødvendig for noen, nyttig for alle
- Best mulig for flest mulig – skal ikke løse alle problemer, flest mulig skal kunne bruke hovedløsningen.
- WHO 20% av befolkningen - også elever.
- Konkretisert i Forskrift.... WCAG 2.1 nivå AA 47 konkrete krav

Gjelder ikke bare blinde

- Kognitive utfordringer – og Nevroutviklingsforstyrrelser
- Eksempler: ADHD, Cerebral parese, aspergers, dysleksi, dyskalkuli, konsentrasjonsvansker.
- Hva skjer når disse elevene åpner den digitale skolesekken?

BERGEN
KOMMUNE

Elevenes utfordringer i den digitale skolehverdagen

- Digitalt kaos- mister oversikt- Hva er egentlig pensum?
- «Navigasjonshelvete» – hvor er leksen min?
- Nytt læremiddel – nytt univers
- Hvordan fungerer alt dette sammen?

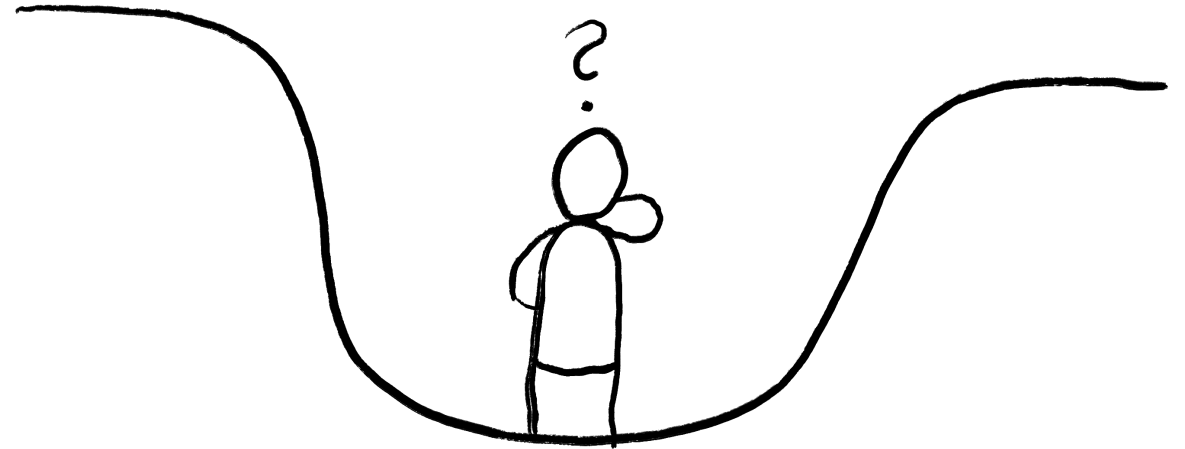
Hvordan uu (WCAG) og pedagogikk går sammen

- Mulig å oppfatte
- Mulig å bruke
- Mulig å forstå
- Robust
- Lære med alle sanser
- Se
- Høre
- Gjøre

Hvor vanskelig er WCAG?

- 47 konkrete krav
- Alle krav har løsningsforslag
- Alle krav løser et kjent problem
- Følger du WCAG trenger du ikke vite alt om alle funksjonsnedsettelse og bruksmåter.
- Praktisk tilnærming gir best forståelse – gjør brukertesting!

Hva er uu og hva er tilrettelegging?

- uu skal ikke løse alt – Skal ikke få blinde til å se
- Der WCAG-kriteriene stopper starter tilretteleggingen
- UU er forlagenes ansvar
- Tilrettelegging er Statped sitt ansvar

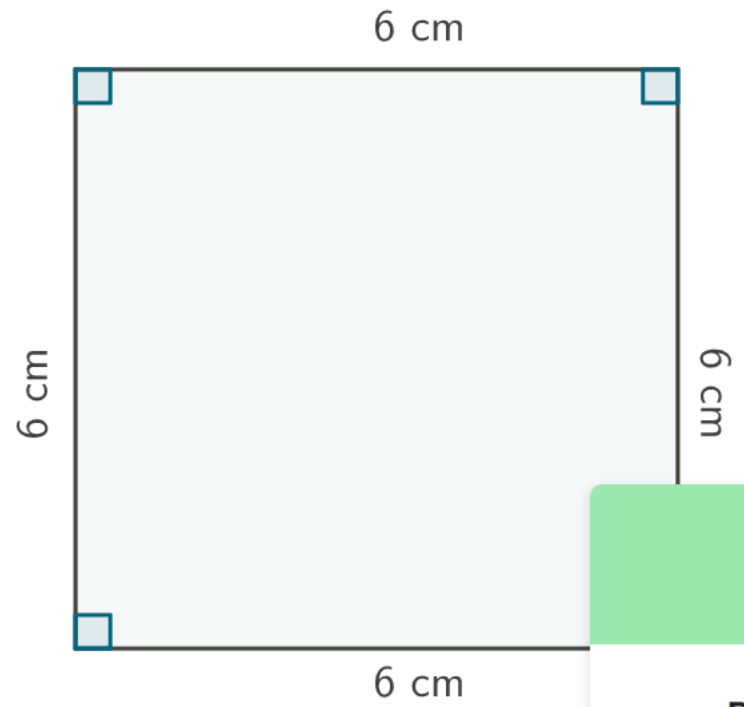

Hva slags type firkant er dette?

Kvadrat ✓

Trapes

Drake

Det er riktig!

Fortsett →

Hva er løsningen?

- på kort sikt:

- Tilgjengelighetserklæringen – jobb godt med denne! Et godt verktøy for å få systematikk og kvalitet i uu-arbeidet.
- Kommunene – verifisere at erklæringene stemmer og følge opp leverandørene
- Forlagene: Rette alle feil som er påvist i tilgjengelighetserklæringen
- Feide: Få på plass varslings for når sjekklister er oppdatert fra forlagene, slik at kommunene kan oppdatere sine erklæringer
- Statens standardavtaler: Eventuelle dagbøter viderefaktureres leverandør

Hva er løsningen?

- på lengre sikt del 1

- Fritak får oss ikke fremover!
- Nasjonal støttetjeneste med bestiller kompetanse, pedagogisk kompetanse, designkompetanse, uu/ux og teknisk kompetanse.
- Ansvar: systematisk leverandøroppfølging for uu, GDPR, brukskvalitet og pedagogisk kvalitet.
- «Feide 2.0»
- Enklere innlogging - «single sign on»
- En enkel inngangsside som er personlig for hver elev, hvor ukens læringsmål og ressurser/lenker ligger lett tilgjengelig, men også lenke til oversikt over alle lenker og ressurser brukt hele året.

Hva er løsningen?

- på lengre sikt del 2

- Testtilganger: Testskole med elevbruker og lærerbruker, gjerne foreldrebruker. Kommuner og lærere må kunne trykke inne i løsningene for å kunne vurdere pedagogisk kvalitet, brukervennlighet og universell utforming før man kjøper et læremiddel.
- Til politisk nivå: Forskriften bør utvides til at siste endring (WCAG 2.1 og tilgjengelighetserklæring(TE) også må gjelde privat sektor. Da vil forlagsbransjen få et selvstendig ansvar, og problemene med at alle kommunene må lage TE for alle læremidlene de bruker vil være løst (som ved GDPR).
- Statped må styrkes. De har budsjettkutt i en tid hvor man står i en stor omstilling til digital undervisning.
- Uutilsynet må styrkes for å kunne drive mer tilsyn og ta unna klager fra diskrimineringsnemnda. Viktig for rettsvernet til elevene ved pågående diskriminering!

Universell
utforming –
fordi alle skal
med!

BERGEN
KOMMUNE

Kontaktinformasjon

- Eva Kirkevik
- Eva.kirkevik@bergen.kommune.no
- 94503800
- LinkedIn: <https://no.linkedin.com/in/eva-kirkevik-a794b119>
- Informasjonsside om universell utforming i Bergen kommune: www.bergen.kommune.no/uu
- For spørsmål om universell utforming: uu@bergen.kommune.no

BERGEN
KOMMUNE

Bildekreditering side 1

Slide 1:

«Bilde av Ulriken» - Ansattservice

Slide 2:

«Utsikt fra Ulriken» - Ansattservice

Slide 3:

«Portrett» - Privat

Slide 5:

«Bilde av bunke med bøker» - Ansattservice

«Bilde av laptop» - Ansattservice

Slide 6:

«Nasjonalbiblioteket» - Nikolaj Blegvad

«Rotete garasje» - Todd Kent

Slide 8:

«Læringsgropen» - Ansattservice

Bildekreditering side 2

Slide 10:

«Skjerm bilde fra Kikora»

Slide 14:

«Utsikt fra Ulriken» - Ansattservice

Slide 15:

«Portrett» - Privat

